

חַת־ת לַיּוֹם שֵׁשִׁי פְּרָטוֹת בֵּא עֵרֵב שַׁבַּת קוֹדֵשׁ ה' שְׁבַט, ה'תשע"ט

מעוניינים להקדיש לזכות יקירכם? צרו קשר kidschitas.he@gmail.com

חֲמִישׁ / שישי עם רש"י

בְּדִיוֹק בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה, ה' מִתְחִיל אֶת מִכַּת בְּכוֹרוֹת. פְּרָעָה שׁוֹלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵהָר שִׁינְאָו מִמְצָרִים! בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹוֹקְחִים בְּצַק, אֶת הָאָרוֹן שֶׁל יוֹסֵף, וְעֲצִים לְבִנְיַת הַמִּשְׁכָּן. מִכָּאן וְלִהְבֵּא, יִקְרָא הַלַּיְלָה הַזֶּה, לַיַּל שְׁמוּרִים- הַלַּיְלָה שְׁבוּ ה' שְׁמַר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

בְּדִיוֹק בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה, ה' הָרַג אֶת כָּל הַבְּכוֹרוֹת בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם – הַבְּכוֹרוֹת- הַבְּנִיּוֹת. (כּוֹלֵל הָעֶבְדִּים הַלֵּא יְהוּדִים) וְגַם אֶת בְּכוֹרוֹת הַבְּהֵמוֹת וְהַחַיּוֹת. הַבְּכוֹר הַיְחִיד שֶׁלֹּא מָת, הָיָה פְּרָעָה. בִּיּוֹן שֶׁה' רָצָה שֶׁהוּא יִרְאֶה אֶת הַנְּסִים שֶׁל קְרִיעַת יַם סוּף.

פְּרָעָה הֵעִיר אֶת כָּל הַמִּצְרַיִם, וְכֻלָּם רָאוּ שֶׁהַבְּכוֹרוֹת מִתּוֹ; בְּכָל בַּיִת, הָיָה לְפָחוֹת מֵאֶחָד. כָּל מִצְרַיִם הִתְמַלְּאָה בְּבִכְיָה!

פְּרָעָה רָץ מֵהָאָרְמוֹן בְּאֶמְצַע הַלַּיְלָה, כְּדֵי לְמַצּוֹא מִיָּד אֶת מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן! הוּא אָמַר לָהֶם שֶׁכָּל הַיְהוּדִים צְרִיכִים מִיָּד לְצֵאת מִמִּצְרַיִם, כּוֹלֵל הַמִּבְגָּרִים, הַיְלָדִים וְכָל הַבְּהֵמוֹת שֶׁלָּהֶם! חֶלֶק מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲשָׁשׁוּ לְצֵאת לְמִדְבָּר, אֲבָל הַמִּצְרַיִם אָמְרוּ לָהֶם לְהִזְדַּרֵּז וְלִלְכֹת!

לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא הָיָה זְמַן לְאֶפּוֹת לָחֵם בְּבִקְרָה, אֲזַי הֵם פְּשׁוּט לְקַחוּ אֶת הַבֶּצֶק, לֹא אֶפּוּי, וּשְׂאִרֵי הַמִּצָּה וְהַמְרוֹר מְקֻרְבֵן פֶּסַח. הֵם נִשְׂאוּ אוֹתָם עַל גִּבָּם מִכִּיּוֹן שֶׁרָצוּ לְשֵׂאת עַל גּוֹפָם מִצְוֵה. הֵם בִּקְשׁוּ מֵהַמִּצְרַיִם אֶת הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב וּבְגָדִים לְדָרְךָ, וְאוֹתָם הַנִּיחֻוּ עַל הַחֲמוּרִים. גַּם הַנְּשִׂיִם לְקַחוּ אִתָּם תְּפִים, בְּגִלְל שֶׁהוּן הָיוּ בְּטוּחוֹת שֶׁה' יַעֲשֶׂה נִסִּים וְהֵם רָצוּ לְהִיּוֹת מוֹכְנוֹת לְשִׁיר וְלְשִׁמוּחַ!

מֹשֶׁה דָּאָג שֶׁהָאָרוֹן שֶׁל יוֹסֵף יוֹצֵא מֵהַנִּילוּס, כְּמוֹ שֶׁהַבְּטִיחַ, הֵבִיא גַם אֶת הָאָרוֹנוֹת שֶׁל הַשְּׁבֵטִים הָאֲחֵרִים. הַיְהוּדִים הֵבִיאוּ אֶת הָעֲצִים שֶׁיַּעֲקֹב נָטַע, כְּדֵי שִׁשְׁמֶשׁוּ אוֹתָם מֵאַחַר יוֹתֵר לְמִשְׁכָּן.

ה' שָׁלַח מַלְאָךְ כְּדֵי לְהַרְאוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָאֵן לְלַכֵּת. כָּלֵם יִצְאוּ מֵרַעַמְסֵס, לִיד גֶּשֶׁן, לְמִקּוֹם שֶׁנִּקְרָא סְכוֹת, לִיד יַם סוּף. מֹשֶׁה סָפַר אֶת הַיְהוּדִים וְהָיוּ שָׁם כ 600,000 גְּבָרִים מֵעַל גִּיל 20 (קְבוּצָה שֶׁל עֵרֵב רַב שֶׁרָצְתָה לְהִצְטָרֵף לַיְהוּדִים, גַּם הִיא הִגִּיעָה!).

בְּסְכוֹת, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָפוּ אֶת הַבֶּצֶק לְמִצּוֹת. הַמִּצּוֹת הָאֵלֶּה הִסְפִּיקוּ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁךָ חֹדֶשׁ, עַד

שהמון, התחיל לרדת!

אם תספרו, תוכלו לראות שבני ישראל היו בגלות בדיוק 430 שנה מאז ברית בין הבתרים 210 שנים במצרים. ובדיוק בסוף ה' הוציא אותם. הם לא נשארו בגלות אפלו דקה אחת יותר ממה שהם היו אמורים להשארו. הלילה הזה נקרא מכאן ואילך, "ליל שמורים" – הלילה שבו ה' שומר עלינו.

בסיום החמש של היום, ישנן עוד הלכות הנוגעות לקרבן פסח: רק יהודים שמאמינים בה' יכולים לאכול מקרבן הפסח. או עבד ששייך ליהודי. אבל כלם צריכים להיות נמולים (שיש להם ברית מילה), אסור לשבר שום עצם מהקרבן.

כל היהודים קימו את מה שה' צוה עליהם.

תהלים / יום ה' לחדש פרקים כ"ט-ל"ד

בפרק האחרון בתהלים של היום, דוד המלך אומר: **"סור מרע ועשה טוב, בקש שלום ורדפהו"** – התרחקו מהרע, עשו טוב, והשתדלו להשכין שלום.

הבעל שם טוב מסביר, שבכל דבר גשמי בעולם ישנו חלק שהוא טוב, וחלק שהוא רע. הגשמיות בפני עצמה (ללא שמוש לדברי קדשה) היא רעה. הטוב הוא החיות של ה' שאנחנו מקבלים מהגשמיות.

זה מה שהפסוק אומר לנו, מהי הגישה הראויה של האדם כלפי הגשמיות. אדם שמשתמש בגשמיות עליו להתנהל באופן של "סור מרע", הוא לא צריך לרצות את ההנאה שהוא מקבל מהדברים הגשמיים. במקום זה הוא צריך לפעל באופן של "עשה טוב" – לבחור לרצות לקבל עזרה מהחיות של ה' שנמצאת בתוך הדבר הגשמי. התרחקו מהחלק של התאוה, וחפשו את החלק הטוב, את החלק של החיות מה'!

כאשר הגישה שלו נכונה, בגלל שהוא לא עושה שמוש בגשמיות לדברים אנוכיים, הוא צריך לנסות לעשות שלום עם החיות של ה' והדברים הגשמיים. איך עושים זאת? על ידי שמוש בדברים הגשמיים למטרות שה' רוצה שנשתמש בהם – קיום מצוות וכח לעבד את ה'.

(היום יום ה' מנחם אב, ספר המאמרים הרבי רי"צ בידיש עמ' 75)

תניא / לקוטי אמרים פרק י"ז (ה' שבט שנה מעוברת)

הבינוני יכול להשתמש בשכלו כדי להלהיב את הלב על קיום התורה והמצוות של ה'. ולכן זה בעצם "קרוב מאד" ואפשרי לכל יהודי לעבוד את ה' בכל לבו!

אבל, אומר האדמו"ר הזקן, רשע שעבר הרבה עברות, והתנהג בחצפה כלפי ה', יכול לקבל ענש שהוא לא יוכל להתנהג כמו בינוני! לשכל שלו לא יהיה מספיק כח כדי להלהיב אותו לעבודת ה'!

אבל זה לא אומר שהוא לא יוכל אף פעם לעבוד את ה', חס ושלום! זה רק אומר, שעכשו, הוא לא יכול לעבוד את ה' כל כך טוב בעצמו. אבל באפשרותו לעשות תשובה! אם הוא מרגיש רע על מה שעשה ועל כך שגרם לשכינה ולנשמה שלו להכנס לגלות ומחליט להתנהג אחרת, ה' יסלח לו, ה' יכול לתת לו חזרה את הכח והוא יוכל לעבד את ה' כמו בינוני!

היום יום / ה' שבט

במאמר המתחיל במלים "בדבר ה' שמים נעשו" האדמו"ר הר"צ מסביר את משמעות המשל שה' ברא את העולם בדבור.

הַרְבֵּי הַרִי"צ מְסַבֵּיר שֶׁהַסֵּבָה מִדּוּעַ ה' בְּרָא אֶת הָעוֹלָם בְּדַבּוּר הַיּוֹדֵי יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכַח הַדְּבָר שֶׁלּוֹ לְחַזֵּק אֶת הָעוֹלָם שֶׁה' בְּרָא בְּדַבּוּר.

בְּמַחְצִית הַשָּׁנָה שֶׁל הַמֶּאֱמָרָה, הַרְבֵּי הַרִי"צ מְזַכֵּיר מֵה קוֹרָה לְנִשְׁמָה אַחֲרֵי שֶׁמְסִיְמַת אֶת תְּפִקִּידָה בְּעוֹלָם. אִם אָדָם בְּזִבְזָז אֶת זְמָנוֹ וְדַבֵּר הַרְבֵּה שְׁטִיּוֹת, הַנִּשְׁמָה צְרִיכָה לְעִבּוֹר "נִקְיוֹן" מֵיַחַד כְּדִי לְהִטָּהֵר שֶׁנִּקְרָא "חֲבוּט הַקְּבֵר" וְ"כֹף הַקְּלַע".

הַיּוֹם הַיּוֹם" שֶׁל הַיּוֹם הוּא הַשּׁוּרֹת הָאַחֲרוֹנוֹת שֶׁל הַמֶּאֱמָרָה: אָדָם צְרִיךְ לֹמַר הַרְבֵּה מְלִים שֶׁל תּוֹרָה כָּל הַזְּמַן, (לְמַשָּׁל תְּהִלִּים וּמְשָׁנִיּוֹת בְּעַל פֶּה) בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל זְמַן שֶׁיִּכּוֹל. כִּי הוּא מְחַזֵּק אֶת הָעוֹלָם (כִּיּוֹן שֶׁכֵּן ה' בְּרָא אֶת הָעוֹלָם). הַדְּבָר יֵצִיל אוֹתוֹ מֵהַצָּרָה בְּטִהְרָה מִיַּחַדָּת (בְּ"חֲבוּט הַקְּבֵר" אוּ בְ"כֹף הַקְּלַע"), טִהְרָה שֶׁעֲלִילָה לְהִיּוֹת קֶשֶׁה לְנִשְׁמָה וְהַנִּשְׁמָה שֶׁלּוֹ תִּוָּכַל לְהַעֲרִיךְ אֶלְקוֹת.

סֵפֶר הַמִּצְוֹת / מִצְוֹת עֲשֵׂה קב"ז

הַיּוֹם בְּסֵפֶר הַמִּצְוֹת חוֹזְרִים עַל הַמִּצְוָה שֶׁלְמַדְנוּ אֶתְמוֹל, **מִצְוֹת עֲשֵׂה קב"ז** לְהַפְרִישׁ מֵעֵשֶׂר רִאשׁוֹן. עֲלִינוּ לְהוֹרִיד אֶחָד חֻלְקֵי עֵשֶׂר מִמָּה שֶׁגָּדַל אֶצְלָנוּ בְּשָׂדוֹת וְלָתֵת אוֹתוֹ לְלוֹיִם.

רַמְבַּ"ם / הַלְכוֹת מֵעֵשֶׂר פְּרָקִים ז', ח', ט'

פְּרָק ז'- אִם מְחַלְטִים שְׁפָרוֹת מְסוּיְיָמִים אוּ חֻלְק מֵהַיּוֹן יִקְדְּשׁוּ לְמַעֲשֵׂה, אֲסוּר לְהַחֲלִיף אוֹתָם בְּפָרוֹת אַחֲרִים.

פְּרָק ח'- מֵה קוֹרָה אִם מְנִיחִים בְּצַד אֶת פְּרוֹת הַמַּעֲשֵׂר וְהֵם מְתַעַרְבִים בְּפָרוֹת אַחֲרִים? אַחַת הַהַלְכוֹת הַיָּא שָׂאֵם לְאָדָם יֵשׁ חֲבִית שֶׁל יֵין וְהַחֲלִיט שֶׁהַיָּא זֶה שֶׁתְּהִיָּה לְמַעֲשֵׂר וְשִׁכַח לְאִיזוֹ הַתְּכַנּוּן, הוּא לֹקַח קֶצֶת יֵין מִכָּל אַחַת מֵהַחֲבִיּוֹת וּמַעֲרַב אוֹתָם יַחַד.

פְּרָק ט'- לֹמְדִים עַל דְּמַאי- אוֹכֵל שְׁלֵא בְטוּחִים הָאֵם עֲשָׂרוּ אוֹתוֹ אוּ לֹא. אִם עִם הָאָרֶץ (מִיִּשְׁהוּ שְׁלֵא יוֹדֵעַ אֶת הַהַלְכוֹת) אוֹמֵר שֶׁהוּא הַפְּרִישׁ מַעֲשֵׂה, הָאוֹכֵל הוּא דְמַאי וְיֵשׁ לוֹ הַלְכוֹת מְסוּיְיָמוֹת. אָדָם שֶׁזָּהִיר בְּנִטְלַת מַעֲשֵׂר יִפְרִישׁ לְעֶצְמוֹ מַעֲשֵׂה.

זְרָכֵי הַחֲסִידוֹת / הַכְּנָה לִי שְׁבֹט

אֲנִי נִמְצָאִים כְּשָׁבוּעַ לְפָנַי י' שְׁבֹט, יוֹם הַתְּחַלַּת נְשִׂאוֹתוֹ שֶׁל הַרְבֵּי. הַיּוֹם לֹמְדִים עַל הַקֶּשֶׁר בֵּין נְשִׂיא לְבֵין הַדּוֹר שֶׁלּוֹ בְּכָל הָעַנְיָנִים.

כְּשֶׁבִנִי יִשְׂרָאֵל הָיָה בְּמִדְבָּר, ה' נָתַן לָהֶם אֶת כָּל מַחְסוֹרָם! חַז"ל מְסַפְּרִים שֶׁזָּה הָיָה בְּזִכּוֹת הַנְּשִׂיא – מִשֶּׁה רַבְּנוֹ!

בְּתַחֲלָה, הָיָה בְּזִכּוֹת מִשֶּׁה, עַנְיָ הַכְּבוֹד בְּזִכּוֹת אֶהְרֹן, וְהַמִּים בְּבִאָר בְּזִכּוֹתָהּ שֶׁל מֵרִים. כְּשֶׁאֶהְרֹן וּמֵרִים נִפְטְרוּ, עַנְיָ הַכְּבוֹד וְהַבִּאָר חָזְרוּ בְּזִכּוֹת מִשֶּׁה רַבְּנוֹ.

זֶה מֵרָאָה לָנוּ, שְׁלֵא רַק הַדְּבָרִים הַרוֹחֲנִיִּים לָהֶם הָיוּ הַיְהוּדִים זְקוּקִים, הִגִּיעוּ עַל יְדֵי מִשֶּׁה, אֶלָּא, הַכָּל מִגִּיעַ בְּאִמְצָעוֹת הַנְּשִׂיא!

אוֹתוֹ דְּבָר נִכּוֹן לְגַבֵּי הַרְבֵּי! לֹא רַק שֶׁהַרְבֵּי מְלַמֵּד אוֹתָנוּ תּוֹרָה וּמֵרָאָה לָנוּ אֵיךְ לְעִבּוֹד אֶת ה', גַּם כָּל הַדְּבָרִים הַגְּשָׁמִיִּים שֶׁיְהוּדִים צְרִיכִים מִגִּיעִים אֵלֵינוּ בְּזִכּוֹת הַרְבֵּי.